

VALVASORJEVE NAGRADE IN PRIZNANJA v letu 2009

Valvasorjeva nagrada je nagrada za **življenjsko delo** na muzejskem področju (zajema tako muzeje kot galerije) in za izjemne prispevke pri ohranjanju, predstavljanju in popularizaciji premične kulturne dediščine. Leta 1971 je nagrado ustanovila Skupnost muzejev Slovenije ob 150-letnici nastanka Kranjskega deželnega muzeja – prvega muzeja na Slovenskem; od 1998 dalje jo podeljuje Slovensko muzejsko društvo. Poleg nagrade za življenjsko delo podeljuje društvo tudi **Valvasorjeva priznanja** za pomembne dosežke na muzejskem področju v preteklem letu in **Valvasorjeva častna priznanja** za posebne zasluge pri popularizaciji muzejstva in premične dediščine in za pomembne donacije muzejem in galerijam.

Sledijo:

- Poročilo o delu komisije Slovenskega muzejskega društva za podeljevanje Valvasorjeve nagrade in priznanj (z dne 16. aprila 2009)
- Utemeljitev s slikovnim gradivom

Valvasorjevi nagrajenci v letu 2009

SLOVENSKO MUZEJSKO DRUŠTVO **Komisija za Valvasorjevo nagrado in priznanja**

POROČILO KOMISIJE

Komisija za podelitev Valvasorjeve nagrade in priznanj pri SMD je delovala v sestavi:

Dejan Vončina, muzejski svetovalec, Notranjski muzej Postojna
mag. Estera Cerar, muzejska svetovalka, Tehniški muzej Slovenije
mag. Inja Smerdel, muzejska svetnica, Slovenski etnografski muzej
dr. Janez Balažic, muzejski svetovalec, Pokrajinski muzej Murska Sobota
dr. Irena Lazar, muzejska svetnica, Pokrajinski muzej Celje
dr. Mateja Kos, muzejska svetnica, Narodni muzej Slovenije
Metka Simončič, muzejska svetovalka, Mestni muzej Ljubljana

Komisija se je na sestanku 16. aprila 2009 odločila, da

Valvasorjevo nagrado za življenjsko delo prejme:

Breda Ilich Klančnik, muzejska svetnica, za delo v muzejsko-galerijski dejavnosti in društvih s področja dediščine

Valvasorjeva priznanja za leto 2008 prejmejo:

- 1. Borut Križ**, muzejski svetovalec, avtor stalne razstave Arheološka podoba Dolenjske v Dolenjskem muzeju Novo mesto
- 2. Ivana Leskovec**, višja kustosinja in direktorica, **mag. Mirjam Gnezda**, kustosinja, **Marija Terpin**, kustosinja, **Monika Milič**, arhitektka, **Andrej Furlan**, ohranjevalec kulturne dediščine, avtorji stalne razstave **Idrijska čipka, z nitjo pisana zgodovina** v Mestnem muzeju Idrija

Častno Valvasorjevo priznanje za leto 2008 prejme:

- 1. Raiffeisen banka** za izjemen prispevek in sponzorstvo Muzeja narodne osvoboditve Maribor

Metka Simončič,
predsednica komisije

Valvasorjevo nagrado za leto 2008

prejme

Breda Ilich Klančnik,
muzejska svetnica,

za življenjsko delo

V muzejski svet je Breda Ilich Klančnik stopila v Umetnostni galeriji v Mariboru leta 1975 kot sveža diplomantka. Na začetku se je znašla v položaju, ko je, kot edini kustos v ustanovi, morala poseči po vsakršnem delu v muzeju. Umetnostna galerija je z njenim sodelovanjem pridobila trden vsebinski profil z ambicijo umeščanja regionalne zbirke v nacionalni okvir. V skoraj petnajstih letih delovanja je bistveno prispevala k sistematizaciji in vrednotenju umetnostne produkcije v Severovzhodni Sloveniji ter jo povezala z vitalno ustvarjalnostjo na nacionalni ravni. Pri tem se ni omejevala samo na sodobnike, kot so Štefan Hauko, Bogdan Čobal, Janez Šibila, Slavko Tihec, Franc Mesarič, Bojan Golija, Janez Vidic, Ludvik Pandur in drugi, temveč je predstavniko starejše generacije kot sta Jan Oeltjen in Anton Gvajc prenesla tudi v Ljubljano v Jakopičevo galerijo in Narodno galerijo. Z izmenjalnimi projekti pa je segla do Reke, Udin, Gradca in v Marburg an der Lahn.

V Moderni galeriji v Ljubljani se je zaposlila leta 1989 in začela z vrsto temeljnih retrospektivnih razstav, najprej z retrospektivo Franceta Pavlovca v domači hiši in Vena Piona v Österreichische Galerie na Dunaju. Sledile so predstavitve Zmaga Jeraja, Gojmira Antona Kosa, Maksima Sedeja, koordinirala je delo in postavitev Lojzeta Dolinarja, Živka Marušiča, Luja Vodopivca, Franceta Miheliča, Vena Piona, Janeza Bernika, Vaska Preglja. Naj na tem mestu še omenim, da prav zdaj pripravlja veliko retrospektivno razstavo o Zoranu Mušiču. Razstave so potovale v druga razstavišča po Sloveniji, izbori nekaterih pa tudi v tujino. Od tematskih razstav izstopajo še posebej Podoba in snov, njeno sodelovanje pri postavitvi Trienala sodobne slovenske umetnosti in v tandemu z Igorjem Zabelom Tank – slovenska zgodovinska avantgarda. Kot avtorica in kustosinja je zasnovala večje število razstav v slovenskih ustanovah in razstaviščih, kot so France Gorše, Jakob Savinšek, Dragica Čadež, Ivan Čargo, Lojze Spacal, Stane Jarm, med kulturno-zgodovinskimi predstavitvami pa dr. France Simonič in dr. Janko Šlebinger. Kot izkušena in zanesljiva strokovnjakinja je sodelovala pri številnih projektih in nosila težo zbiranja in priprave gradiva, postavitve in dokumentacije ter uredništva spremljajočih publikacij, prav tako pa je objavljala prispevke o projektih v strokovnih revijah in drugih medijih.

Breda Ilich Klančnik je sodelovala pri nekaterih pomembnih referenčnih publikacijah v slovenskem jeziku. Za Veliki splošni leksikon DZS je prispevala prevode, priredbe in avtorska gesla s področja likovne umetnosti na Slovenskem. Sodelovala je v uredniškem odboru in pri redakciji besedil za Vodnik po slovenskih muzejih, prispevala je gesla za slovenske avtorje v Allgemeines Künstlerlexikon pri založbi Sauer v Münchnu in Leipzig, prispevala uvodne tekste za monografije, npr. za Ivano Kobilco, Franceta Rotarja, Štefana Planinca. Bila je urednica zbornika posvečenega Špelci Čopič.

Klančnikova je sodelovala in še sodeluje v številnih komisijah, svetih, odborih: galerijski svet Pilonove galerije v Ajdovščini in Galerije Miklova hiša v Ribnici, programski svet Galerije A+A v Benetkah, strokovni svet Moderne galerije in Narodne galerije, komisija za likovno-galerijsko dejavnost Izvršilnega odbora Prešernovega sklada, komisija za strokovne izpite v muzejski dejavnosti pri Skupnosti muzejev Slovenije, komisija za podelitev Jakopičevih nagrad pri Društvu slovenskih likovnih umetnikov, terminološka komisija pri ZRC SAZU; pri Ministrstvu za kulturo je sodelovala v komisiji za ugotavljanje pogojev za pridobitev pravice do plačila prispevkov za samostojne kulturne delavce. Dva mandata je opravljala funkcijo podpredsednice Slovenskega umetnostnozgodovinskega društva in za delo prejela Priznanje Izidorja Cankarja. Sodelovala je v komisiji za podeljevanje Valvasorjeve nagrade in priznanj, v zadnjem mandatu kot predsednica.

Breda Ilich Klančnik je vtisnila izjemen pečat področju muzejsko galerijske dejavnosti. Če kje, potem v njenem delu najdemo nesebično predanost stroki in prihodnosti muzejske dejavnosti. S tem se je v najplemenitejšem pomenu navezala na tradicijo in dejavno soustvarjala zgodovino slovenskega muzejstva več kot tri desetletja. Njene retrospektivne razstave in katalogi so trajne referenčne produkcije, za katere ji bodo hvaležne generacije raziskovalcev – umetnostnih zgodovinarjev in muzealcev. Breda Ilich Klančnik se je vedno znašla tam, kjer je bila potrebna zanesljiva sodba, temelječa na razgledanosti in poznavanju snovi, pa najsi je šlo za slovenskega umetnika, zgodovinski pojav ali potrebe Ministrstva za kulturo, muzejskih organizacij ali stanovskih društev s področja likovne umetnosti in dediščine. Že skoraj dve desetletji je v njenih rokah muzejska dejavnost Moderne galerije, ki ji je zaupala naloge s področja matičnosti in v njej našla strokovnjaka in sodelavca, vrednega najboljših predhodnikov naše osrednje ustanove za moderno in sodobno umetnost.

Breda Ilich Klančnik, kustosinja Moderne galerije, muzejska svetnica od leta 2002, je ena naših najvidnejših kolegic v muzejski stroki in v galerijski dejavnosti še posebej. Njena strokovna pot je optimalni vzorec muzejske kariere in hkrati kaže, zakaj je muzej potreben, aktualen in nenadomestljiv.

Breda Ilich Klančnik

Nagrajenka z ministrico za kulturo Majdo Širca in predsednikom SMD dr. Andrejem Smrekarjem

Valvasorjeva nagrada in priznanja v letu 2009

Valvasorjevo priznanje za leto 2008
prejme

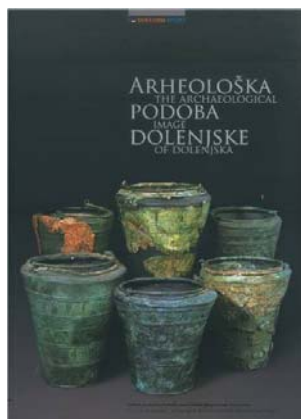
Borut Križ,
muzejski svetovalec,

avtor stalne razstave **Arheološka podoba Dolenjske** v Dolenjskem muzeju Novo mesto.

Po petindvajsetih letih od odprtja prve arheološke razstave v Dolenjskem muzeju v Novem mestu, ki jo je pripravil kustos Tone Knez in ji takrat rekel »začasna razstava«, je muzej lani odprl novo stalno razstavo Arheološka podoba Dolenjske, ki celovito prikazuje arheološko dogajanje na Dolenjskem od prvih pojavov človeka v kameni dobi, do zgodnjega srednjega veka. Leta prizadevnega dela in proučevanja arheološkega gradiva, leta izkopavanj in izjemnih najdb, ki so jih arheologi odkrivali na Kapiteljski njivi, na Beletovem vrtu in Kandiji, na Dragi pri Beli Cerkvi, na Bršljinu, Vinjem vrhu, Gorenjem Suhadolu, če naštejemo le nekatere, so kar klicali po novi sodobnejši in obširnejši razstavi o arheoloških zakladih Dolenjske. Po zahtevni prenovi prostorov v Križatiji, stavbi, v kateri domuje muzej, in ki jo je skrbno vodil direktor muzeja Zdenko Picelj s podporo novomeške mestne občine in sponzorjev, je muzeju uspelo uresničiti, lahko rečemo, »dolgoletne sanje«.

Avtor stalne razstave Arheološka podoba Dolenjske je arheolog, muzejski svetovalec Borut Križ. Izjemne, monumentalne predmete, je avtor postavil v lepo urejene pregledne vitrine in jim dodal jasna in kratka pojasnila, ilustracije, pojasnjevalne geografske karte in fotografsko gradivo. Časovni okvir je nadgradil s prikazom in razlago tako materialne kot tudi duhovne kulture daljnih prednamcev: stavbarstvo, umetnost, obrt, moška in ženska noša, trgovina in uprava, način življenja, preseljevanja, svet mrtvih, verovanja. Razstavo dopolnjuje še pregled naravne in geološke dediščine Dolenjske, ki ga je pripravila geologinja Andreja Škedelj Petrič, dodaten prostor, Knezova soba, pa je namenjena manjšim predstavitvam gradiva aktualnega arheološkega dogajanja na Dolenjskem.

Za obiskovalce, ki želijo več informacij, je na voljo podrobnejša računalniška predstavitev gradiva. Muzej je izdal vodnik po razstavi z obširnimi in strokovno doslednimi teksti Boruta Križa. Veselimo se kataloga, ki je v pripravi in želimo, da bi čim prej zagledal luč sveta.

Valvasorjeva nagrada in priznanja v letu 2009

Valvasorjevo priznanje za leto 2008
prejmejo

Ivana Leskovec, višja kustosinja in direktorica, **mag. Mirjam Gnezda**, kustosinja, **Marija Terpin**, kustosinja, **Monika Milič**, arhitektka, in **Andrej Furlan**, ohranjevalec kulturne dediščine,

avtorji stalne razstave »**Idrijska čipka, z nitjo pisana zgodovina**« v Mestnem muzeju Idrija.

Priprave na postavitve stalne razstave so potekale več let, intenzivneje pa od leta 2004. Pri pripravah je muzej sodeloval s številnimi domačimi in tujimi kulturnimi in znanstvenimi institucijami ter posamezniki, ki so s svojim znanjem in s podatki pomagali pri zbiranju gradiva in pri postavitvi razstave. Razstava je razdeljena v osem vsebinskih sklopov, s pomočjo katerih so poudarjene ključne značilnosti in dejavnosti, ki opredeljujejo idrijsko čipko. Z izbranimi muzealijami pripovedujejo zgodbo o čipki, njeni vpetosti v slovenski in evropski prostor, v življenja posameznikov in skupnosti, predstavljajo njen vpliv na oblikovanje likovnega obzorja, pomen za gospodarski razvoj ter ne nazadnje tudi kot priložnost za druženje.

Postavitev razstave je bila zaradi občutljivosti gradiva izjemno zahtevna naloga: posebna pozornost je bila namenjena oblikovanju svetlobe, uporabi primernega materiala v vitrinah, pritrjevanju čipk na tkaninsko podlago s šivanjem. Tudi barve, ki so uporabljene na razstavi, cinober rdeča in srebrno siva, izhajajo iz elementov idrijske kulturne dediščine.

Razstavo dopolnjujeta izobraževalni video film o klekljanju ter film o festivalih idrijske čipke, enega največjih etnološko-turističnih prireditev, ki v Idriji poteka že od leta 1953. S tem projektom je več let dobesedno živel vsa Idrija, od posameznikov do institucij, za svojega ga je vzela tudi Občina Idrija, ki je prispevala največji finančni delež k realizaciji razstave.

Razstava Idrijska čipka, z nitjo pisana zgodovina izvirno prikazuje večstoletno tradicijo izdelovanja klekljanih čipk na Idrijskem ter Idrijo umešča na slovenski in evropski zemljevid klekljarskih središč. Z že obstoječo stalno razstavo na gradu Gewerkenegg je razstava o čipkah povezala zgodbo o mestu in o rudniku živega srebra v nedeljivo celoto.

Valvasorjeva nagrada in priznanja v letu 2009

Častno Valvasorjevo priznanje za leto 2008
prejme

Raiffeisen banka

za sponzorstvo razstav in prireditev v Muzeju narodne osvoboditve Maribor

Raiffeisen banka je Muzeju narodne osvoboditve Maribor omogočila številne uspešne projekte. V letu 2008, ki je bilo posvečeno medkulturnemu dialogu in ko je Slovenija predsedovala Evropski uniji, je banka z izdatnim sponzorskim vložkom sofinancirala številne koncerte in gostujoče razstave, s čimer je bil Maribor postavljen v stičišče evropskih kultur. Brez naklonjenosti banke muzej tudi ne bi organiziral vrsto uspešnih razstav znotraj muzeja: Svet lutk, Špasfest, Od Olimpije do Pekinga... Najpomembneje pa je, kar bi radi še posebej poudarili, da so v Raiffeisen banki vedno pripravljeni na sodelovanje in dialog ter so pripravljeni z naklonjenostjo prisluhniti željam in potrebam muzeja. Nikoli ni muzej naletel na zaprta vrata in odklonilno stališče, na sedežu banke so bili vedno dobrodošli gosti. Prav ta človeški odnos in občutek, da se lahko na nekoga zanesesh, daje največ upanja in energije pri delu tudi v prihodnje.

